EUROPEAN CLUSTER
COLLABORATION PLATFORM

Clusters4NEB: New European Bauhaus and Sustainable Construction

Summary

EUCLUSTERS TALKS

EU Clusters Talks
8 November 2023, 8:30 – 9:45 CET

An initiative of the European Union

Clusters4NEB: Nový evropský Bauhaus a udržitelná výstavba

SHRNUTÍ

European Cluster Collaboration Platform zorganizovala přednášku EU Clusters Talk, která proběhla 8. listopadu 2023 a jejímž cílem bylo diskutovat o klastrových přístupech k udržitelnosti ve stavebnictví a seznámit se s aktuálními výzvami a řešeními.

Program přednášky:

Moderátorka: Chris Burns

1. ECCP novinky
   ***Nina Hoppmann**, členka týmu, ECCP*
2. Nová evropská iniciativa Bauhaus
   Vera Winthagen, Joint Research Centre (JRC), Evropská komise
3. Panelová diskuze
   ***Anna Rosenqvist**, CEO, Interior Cluster Sweden*
   ***Jorge López Conde**, architekt, Clusters4NEB*
   ***Marta Krakowiak**, projektová manažerka, ELCA European Lighting Cluster Alliance*
   ***Pauline Bruge**, projektová manažerka, CAP Construction*
4. Možnosti financování
   ***Nina Hoppmann**, členka týmu ECCP*

Klíčová sdělení

- Iniciativa Nový evropský Bauhaus je jádrem Evropské zelené dohody.
- Cílem iniciativy je vytvořit ekosystém designu a inovací, který se bude zabývat výzvami, jimž dnes čelí naše společnost, umožní ekologický přechod naší společnosti a ekonomiky a přinese hmatatelné změny v praxi, které zlepší život občanů.
- Poskytuje rámec pro činnosti v mnoha odvětvích, včetně nábytku nebo osvětlení.
- Klastry hrají klíčovou roli při prosazování iniciativy Nový evropský Bauhaus tím, že podporují spolupráci a inovace v různých odvětvích.
- Digitální pas výrobku pomáhá zvýšit transparentnost a sledovatelnost výrobního řetězce a zajišťuje, že všechny složky výrobku pocházejí z udržitelných a spravedlivých zdrojů.
- Klíčovou výzvou je potřeba zvýšit povědomí malých podniků a řemeslníků o zásadách evropského Bauhausu a o tom, jak je uplatňovat.

1. ECCP novinky

Nina Hoppmann, členka týmu ECCP

Po úvodním slovu moderátorky Chris Burns byly představeny následující novinky:

1. Zapište si datum příští evropské klastrové konference, která se bude konat 7.-8. května 2024.
2. Výzva k podání přihlášek do Cluster Booster Academy.
3. Aktuální informace o činnosti Euroclusteru v sekci ECCP news.

4. Veřejná konzultace probíhá do konce listopadu 2023: Požadavky na podávání zpráv pro podniky a členské státy s cílem snížit administrativní zátěž.
5. Otevřená výzva k pořádání dalších akcí "Clusters meet Regions" v letech 2024/2025.
6. Průzkum zpětné vazby pro uživatele ECCP.

2. Nová evropská iniciativa Bauhaus

Vera Winthagen, Joint Research Centre (JRC), Evropská komise

Vera Winthagen představila evropskou iniciativu Bauhaus a zdůraznila její úlohu při utváření udržitelného, inkluzivního a estetického prostředí pro život. Iniciativa, původně inspirovaná projevem Ursuly von der Leyenové o stavu Unie před třemi lety, vychází z historického hnutí Bauhaus, které významně ovlivnilo architektonický a environmentální design. V současné době se zaměřuje na využití metafory Bauhausu pro změnu a její začlenění do různých programů Evropské komise s cílem podpořit inovační ekosystém. Cílem iniciativy je vytvořit ekosystém designu a inovací, který se bude zabývat výzvami, jimž čelí naše současná společnost, umožní ekologický přechod naší společnosti a ekonomiky a přinese hmatatelné změny v praxi, které zlepší život občanů. Tematickou osou je:

- Znovu se spojit s přírodou.
- Obnovení pocitu sounáležitosti.
- Upřednostňování míst a lidí, kteří to nejvíce potřebují.
- Potřeba dlouhodobého uvažování v rámci životního cyklu průmyslového ekosystému.

Pro dosažení těchto cílů je rozhodující přímá spolupráce s občany, nevládními organizacemi, architekty a dalšími zúčastněnými stranami. Evropská komise k tomu vyvinula různé nástroje. Vera Winthagenová představila rostoucí společenství NEB, které jako více než 660 oficiálních partnerů, 19 členů kulatého stolu na vysoké úrovni, 27 národních kontaktních míst a mnoho tzv. přátel. Poté představila řadu projektů, například přeměnu čtvrtí na oběhové a inkluzivní komunity a sociální inovace v obytných čtvrtích. Ceny NEB oceňují výjimečné projekty a v roce 2024 přejdou do nového kola. Cena ukazuje, že iniciativa přesahuje rámec zastavěného prostředí, včetně projektů, jako je recyklace hraček v Portugalsku a podpora systémových změn. NEB Dashboard nabízí přehled zajímavých projektů souvisejících s Novým evropským Bauhausem, které jsou financovány členskými státy a regionálními vládami. Kompas Nového evropského Bauhausu je vodítkem pro tvůrce rozhodnutí a projektů, kteří chtějí ve své činnosti uplatňovat zásady a kritéria NEB. Bude testován prostřednictvím interakcí se Společenstvím NEB.

Sama Evropská komise přizpůsobuje svou infrastrukturu zásadám Bauhausu, jak je vidět na nové budově v Seville, která byla navržena s ohledem na udržitelnost a místní tradice. Do budoucna Komise plánuje desetiletou evropskou misi Bauhausu zaměřenou na zastavěné prostředí, kruhovou výstavbu a posílení postavení místních komunit při rozvoji udržitelných prostor. Cílem je urychlit pokrok v těchto oblastech s důrazem na výzkum a inovace ve stavebnictví. Kromě toho se Nový evropský Bauhaus podílí na úsilí o obnovu Ukrajiny a navrhuje inovativní a udržitelné strategie obnovy.

3. Panelová diskuze

Panelisté představili své současné projekty související s Novým evropským Bauhausem, diskutovali o iniciativách na podporu udržitelnosti a oběhového hospodářství a hovořili o výzvách při realizaci tohoto konceptu.

.Jorge López Conde zdůraznil význam integrace různých odborných znalostí a myšlenek do realizace iniciativy Nový evropský Bauhaus. Uvedl, že klastry hrají klíčovou roli při prosazování iniciativy Nový evropský Bauhaus tím, že podporují spolupráci a inovace v různých odvětvích. Usnadňují partnerství, která překlenují propast mezi průmyslem a společností a podporují regionální rozvoj prostřednictvím různých politických přístupů a pilotních projektů. Toto úsilí je zásadní při vytváření modelů a příkladů, které jsou v souladu s Novou zelenou dohodou. Pro ilustraci dopadu klastrů v praxi uvedl příklad projektu v Nizozemsku: dům vyrobený výhradně z biomateriálů, který ukazuje výstavbu na bázi bio materiálů jako hmatatelný výsledek těchto snah o spolupráci. Všichni řečníci se shodli na důležitosti vytváření sítí a spolupráce mezi klastrovými organizace, zejména v kontextu evropského Bauhausu a Zelené dohody. Zdůraznili, že spolupráce klastrových organizací může vést k významným výsledkům, včetně vytváření konsorcií pro společné projekty a nabídky. Kromě toho mohou klastrové asociace sloužit jako systém včasného varování pro jednotlivé společnosti, který jim pomáhá zůstat informovanými a připravenými na nadcházející předpisy a normy. To je zvláště důležité pro malé společnosti, které nemusí mít zdroje na to, aby se průběžně seznamovaly s rychle se měnícími předpisy a požadavky trhu.

Anna Rosenqvist se zamýšlela nad novými poznatky a smyslem pro realizaci iniciativy Nový evropský Bauhaus, zejména v kontextu designu nábytku a interiérů. Zjistila, že je náročné najít jasné umístění pro nábytek a interiérový design. Evropský Bauhaus, který stojí v centru Zelené dohody, jim pomohl vidět širší souvislosti a najít místo, kde jejich práce zapadá do tohoto širšího kontextu. Jako příklad uvedla projekt Nordic Blockchain Alliance (NBA), který vzešel z legislativy ECO designu a vedl ke konceptu digitálních pasů výrobků. Zaměřuje se na vytvoření transparentnosti a sledovatelnosti ve výrobním řetězci a zajišťuje, že všechny součásti výrobku, jako je například kus nábytku, pocházejí z udržitelných a spravedlivých zdrojů. Koncept digitálního pasu výrobku vyžaduje, aby dodavatelé zveřejňovali podrobné informace o materiálech a výrobních procesech. Tato transparentnost umožňuje spotřebitelům pochopit udržitelnost a etické aspekty výrobků, které kupují. Existují však výzvy, zejména v oblasti integrace technologie s tradičními průmyslovými odvětvími, jako je výroba nábytku. Mezi technologickými společnostmi a výrobci nábytku existuje jazyková propast a rozdíl v porozumění, což vytváří potíže při plném využití potenciálu iniciativ, jako jsou digitální pasy výrobků.

V rozhovoru o digitálním pasu se řečníci zaměřili na myšlenky ověřování a úrovně certifikací, jako je BIM (Building Information Modelling) a ESG (Environmental, Social, and Governance), a zdůraznili, jak jsou nedílnou součástí změny životního stylu a stavebních postupů. Pauline Bruge zdůraznila význam hlavních zásad, jako jsou stavební pasy, pro zajištění sledovatelnosti stavebních materiálů a podporu oběhového hospodářství. Dalším zásadním bodem, který byl vznesen, je potřeba finančního přístupu k nástrojům pro environmentální hodnocení pro malé společnosti nebo začínající podniky vyvíjející inovativní materiály. Náklady na získání certifikací a značek mohou být pro menší subjekty neúnosné, přesto jsou tyto certifikace nezbytné pro inovace a prokázání udržitelnosti nových materiálů. Anna Rosenqvistová odkázala na ESPR

(European Sustainable Products Regulation) a vyhledala podrobnější informace o předpisech a požadavcích.

Marta Krakowiaková se věnovala osvětlovacímu průmyslu a zdůraznila, že světlo, ať už přirozené nebo umělé, v interiéru nebo exteriéru, je nezbytné pro všechny činnosti. Evropská iniciativa Bauhaus přinesla větší pozornost úloze osvětlení při zlepšování životních podmínek, respektování přírody a biologické rozmanitosti a podpoře lidí se zvláštními potřebami, aby mohli žít v bezpečnějším a inkluzivnějším prostředí. Představila novou iniciativu "Shape the Light", kterou podporuje jejich meta-klastr a která zapojuje společnosti, designéry a umělce do vytváření nových výrobků vnitřního a venkovního osvětlení, které jsou nejen estetické, ale také udržitelné a inkluzivní. Tento projekt ztělesňuje zaměření evropského Bauhausu na kombinaci krásy, udržitelnosti a inkluzivity v designu a produktech.

Pauline Bruge hovořila o tom, jak její organizace zvyšuje konkurenceschopnost a odolnost ve stavebnictví. Cap Construction sdružuje širokou škálu zúčastněných stran ve stavebnictví, včetně architektů, projekčních kanceláří, dodavatelů, montážních firem a výrobců. Vytvořením platformy pro komunikaci a spolupráci usnadňuje sdílení nápadů a strategií v celém hodnotovém řetězci stavebnictví. Jeden z klíčových projektů se zaměřuje na podporu přechodu na digitální technologie v rámci odvětví. Konkrétně pracují na demystifikaci technologií rozšířené a virtuální reality a vyvíjejí důkazy konceptů, které odpovídají potřebám firem. Další významný projekt se zabývá potřebou přizpůsobit budovy vyvíjejícím se demografickým potřebám. To zahrnuje přizpůsobení se různým rodinným uspořádáním a stárnutí populace. Cílem projektu je najít inovativní řešení a vyvinout řídicí nástroje, které umožní lepší přizpůsobení budov těmto měnícím se potřebám.

Evropská iniciativa Bauhaus se zabývala. Jednou z klíčových výzev je potřeba informovanosti malých podniků a řemeslníků o zásadách evropského Bauhausu a o tom, jak je uplatňovat. Například v odvětví osvětlení se již vyvíjejí udržitelná řešení, ale existuje snaha o hlubší začlenění udržitelnosti, zejména pokud jde o materiály a následnou životnost výrobků. Další významná výzva souvisí s legislativou, zejména pokud jde o kulturní dědictví a historické budovy. Přísné platné předpisy mohou někdy bránit zavádění udržitelných a inovativních řešení osvětlení. Spolupráce s tvůrci politik na vytvoření funkčnějších a praktičtějších předpisů je považována za klíčovou. Třetí výzvou je nedostatek dovedností. Řečníci viděli potřebu, aby odborníci byli dobře vyškoleni v oblasti BIM, oběhových principů a dalších aspektů ekologického a digitálního přechodu. Současné vzdělávací programy nemusí v těchto oblastech poskytovat dostatečnou hloubku. Kromě toho se diskuse dotkla role zákonů při prosazování udržitelnosti. Zákony sice mohou standardizovat udržitelné postupy a tlačit společnosti k jejich dodržování, ale je také důležité, aby společnosti chápaly hodnotu udržitelnosti nad rámec pouhého dodržování právních předpisů. V neposlední řadě řečníci doporučují nezapomínat na nízkonákladová řešení a ohlédnout se za tradičními stavebními metodami jako inspirací pro udržitelné a nákladově efektivní stavební postupy.

4. Možnosti financování

Nina Hoppmann, členka týmu ECCP

Na závěr se Nina Hoppmannová podělila o následující příklady možností financování:

New European Bauhaus – Innovative solutions for greener and fairer ways of life through arts and culture, architecture and design for all; Uzávěrka 7. února 2024.

2. Proximity and social economy industrial ecosystem: boosting the digital transition of social economy enterprises and SMEs; Uzávěrka 21. listopadu 2023.
3. Interreg Danube Region Programme: Second Call for Proposals; Uzzávěrka 29. března 2024.
4. Možnosti pro MSP: Výzvy Euroclusters jsou dostupné na European Cluster Collaboration Platform.